

اتوبان دوطرفه

تقویت رابطه‌ی خانه و مدرسه با استفاده از ابزارهای نو

● محمد نیکویی

آموزگار، روستای معصوم‌آباد، چمستان، مازندران

اشاره

در این مقاله به مطالبی که به عمیق‌تر و به‌روزتر شدن رابطه‌ی خانواده و مدرسه منجر می‌شود، می‌پردازیم. مزایا و معایب وسیله‌ی ارتباطی (دفترچه‌ی رابط) را مرور می‌کنیم و در پایان بحث به موازات پیشرفت فناوری و تولید ابزارهای جدید، استفاده‌ی معلم از رسانه‌های ملموس و سهل‌الوصول و فراگیر را که هزینه‌ای مناسب دارد (سامانه‌ی ارسال پیامک و...) مورد بررسی قرار می‌دهیم. بدین وسیله همگام با تحول بنیادین، تغییراتی را در ارتباط معلم و والدین ایجاد می‌کنیم و این ابزارها را برای تعالی و پیشرفت و یادگیری بهتر دانش‌آموزان امروز که در واقع شهروندان مطلوب آینده‌اند، به خدمت می‌گیریم.

نشان دادن نمراتشان از سایرین می‌شود.

۲. در برخی از مناطق که والدین سطح سواد پایین‌تری دارند، خود دانش‌آموز برای جلوگیری از اطلاع والدینش از اوضاع نامناسب درسی و همچنین جلوگیری از مؤاخذه‌ی معلم اقدام به امضای این دفاتر می‌کند تا از این طریق برای خود وجهه‌ای کسب کند. لذا در اینجا هیچ ارتباطی بین خانه و مدرسه برقرار نمی‌شود.

۳. جنس این دفاتر هم موردی است که باید به آن توجه شود؛ به این صورت که چون دائماً میان خانه و مدرسه در رفت‌وآمد است، احتمال پاره، کثیف و مفقود شدن آن وجود دارد.

۴. برخی از فعالیت‌ها و اقدامات دانش‌آموزان لازم است بدون فوت وقت به اطلاع ولی دانش‌آموز برسد تا تصمیم لازم جهت تشویق و آگاهی‌بخشی اتخاذ شود که دفترچه‌ی رابط این قابلیت را ندارد.

پیشرفت‌های روزافزون فناوری و تولید ابزارهای جدید ارتباطی و از همه مهم‌تر در دسترس بودن آن‌ها برای همه از بسیاری از موانع و معضلات ارتباط بین خانه و مدرسه کاسته و آن را به امری سهل‌الوصول تبدیل کرده است. در زیر دو نمونه از ابزارهای ارتباطی را که تحولی شگرف در ارتباط بین خانه و مدرسه به‌وجود آورده است، بررسی می‌کنیم.

پیامک

شاید به جرئت بتوان گفت راحت‌ترین رسانه‌ای که می‌تواند بین خانه و مدرسه ارتباطی مؤثر برقرار کند، پیامک است. استفاده از این رسانه به

اگر تربیت در خانه و مدرسه را هماهنگ کنیم، می‌توانیم بر جامعه اثر بگذاریم و آن را به سوی سلامتی و آرامش سوق دهیم. خانه و مدرسه دو نهاد تربیتی مهم هستند که در صدر عوامل تأثیرگذار بر روند رشد، تکامل و منش نوباوگان جامعه قرار دارند. نگاه عملی در تقویت راهکارهای مدرسه و خانواده و برخی هدف‌های موجود در این طرح استفاده از همه‌ی امکانات جدید است تا معلمان و اولیا نیز وظایف خود را به‌درستی تقسیم کنند؛ چون یادگیری مختص مدرسه نیست و در خانه نیز صورت می‌گیرد.

در بسیاری از مدارس همکاران محترم برای تقویت رابطه با اولیای گرامی و آگاهی آنان از اوضاع آموزشی و پرورشی فرزندانشان مبادرت به تهیه‌ی دفترچه‌ی رابط می‌کنند؛ به این صورت که هر صفحه‌ی این دفترچه به یک درس یا فعالیت مربوط است و دانش‌آموزان معمولاً در پایان هفته آن را در اختیار والدین قرار می‌دهند و در آغاز هفته‌ی جدید بعد از امضای ولی آن را به مدرسه برمی‌گردانند. مسلماً این تلاش و کوشش خستگی‌ناپذیر همکاران محترم جای بسی تشکر و قدردانی دارد اما در پس این تلاش، ممکن است معضلاتی نیز پدیدار شوند که اهم آن‌ها عبارت‌اند از:

۱. آموزش‌های ما چند سالی است از حالت کمی به کیفی و توصیفی در حال گذار می‌باشد و یکی از اهداف آن از بین بردن رقابت کاذب و اضطراب بین دانش‌آموزان و مقایسه‌ی هر دانش‌آموز با شرایط خودش است. لذا دفاتر رابط با وجود تمام محاسنی که دارند، با این هدف مهم تعلیم‌وتربیتی در تضادند؛ چون ناخودآگاه توجه هر دانش‌آموزی را به دفتر هم‌کلاسی‌هایش جلب می‌کند و گاهی باعث ترویج دروغ‌گویی در میان شاگردان برای بالاتر

گوشه

نوشتن انشا

● مینا پالیزدار

آموزگار دبستان شاهد حضرت مریم، منطقه‌ی یک تهران

اشاره

نیاز ما به نوشتن انکارناپذیر است. از دورترین ایام همواره بشر کوشیده است از نوشتن برای ثبت خاطرات و تجربیات، برقراری ارتباط با دیگران و در هنری‌ترین شکل آن، تلاش برای آفرینش یک اثر ادبی بهره جوید. ما می‌نویسیم تا بر فواصل زمانی و جغرافیایی غلبه کنیم. نوشتن راهی است برای بیان افکار، احساسات و باورهایمان و برقراری ارتباط با دیگران. می‌نویسیم تا بر ابعاد مشکلاتمان واقف شویم و بر حل آن‌ها قادر باشیم. می‌نویسیم تا ارزش‌ها و اعتقاداتمان را بسط دهیم و ایده‌های جدیدمان را بیروار کنیم و در تحویل آن به اجتماع نقش داشته باشیم. از طریق نوشتن است که می‌آموزیم، آموزش می‌دهیم، به مطالبات کاری و اجتماعی خود دست می‌یابیم.

در نهایت، می‌نویسیم تا خلق کنیم، جاودانه شویم و به آرامش و رضایت خاطر دست یابیم. امروزه با گسترش فناوری‌های ارتباطی و رسانه‌های جمعی (رایانه و اینترنت) نوشتن و جایگاه و ضرورت آن پررنگ‌تر شده است و هنوز به‌عنوان اصلی‌ترین روش برقراری ارتباط به کار می‌رود.

درس انشا

در نظام آموزشی اغلب کشورها درس انشا ساعتی مستقل را به خود اختصاص داده است.

موفقیت دانش‌آموزان علاوه بر میزان دانش و آموخته‌ها، وابسته به میزان توانایی آنان در نوشتن است. کسانی نمره‌ی بهتری دریافت می‌کنند که در نوشتن افکار و آموخته‌هایشان موفق‌تر هستند.

تمامی مراحل تحصیل به درک و استفاده از زبان وابسته است. به کمک خوب نوشتن می‌توان پیشرفت کرد و از همه مهم‌تر، دیگران شخصیت فرد را از روی نوشته‌هایش می‌شناسند.

تخصصی خاص نیاز ندارد و این امکان مهیا می‌شود که خانه و مدرسه در تعاملی زنده و پویا قرار گیرند و تصمیمات لازم و به موقعی را برای رشد و تعالی دانش‌آموز اتخاذ کنند. هم‌زمان با طرح تحول بنیادین و تولیدات فراوان، این ایده به ذهنم می‌رسید که ارتباط با والدین دانش‌آموزانم از جمله دعوت آن‌ها به شرکت در آموزش خانواده، اطلاع‌رسانی در مورد زمان آزمون‌ها، اعلام نتایج، مناسبت‌ها و... را از طریق پیامک انجام دهم. لذا با گشت و گذاری در دنیای پهنای اینترنت با نمایندگان فروش این خدمات برخورد کردم اما نکته‌ی مهم این بود که برای راه‌اندازی این سیستم در کلاس می‌بایست هزینه‌ی نسبتاً زیادی بپردازم. درست است که بسیاری از مدارس هم‌اکنون از این امکان بهره می‌برند اما استفاده از آن از جانب یک معلم برای والدین دانش‌آموزان مقرون به صرفه نیست. به هر حال، از آنجا که از قدیم گفته‌اند: «جوینده یابنده است»، سرانجام توانستم با صرف هزینه‌ای در حد شارژ یک تلفن اعتباری این سامانه‌ی ارسال را دریافت کنم و والدین را به صورت برخط (آنلاین) و بنا به ضرورت از جزئیات فعالیت‌های آموزشی و پرورشی فرزندان‌شان آگاه کنم.

وب‌نوشت‌ها و وبگاه‌ها:

بستر دیگری که می‌تواند باتوجه به تغییرات بنیادین آموزش و پرورش مورد توجه قرار گیرد، وب‌نوشت‌ها و وبگاه‌ها هستند. باتوجه به گسترش روزافزون ارتباطات این مجرای ارتباطی هم می‌تواند بسیار کارآمد و مفید باشد. از آنجا که حتی در بسیاری از مناطق صعب‌العبور اینترنت رایج است و حتی با یک دستگاه گوشی تلفن هم می‌توان وارد دنیای مجازی شد، هر معلمی می‌تواند با صرف کمی وقت و ابتکار وب‌نوشتی تهیه و در آن صفحاتی را برای دانش‌آموزانش تعریف کند و برای هر صفحه رمزی قرار دهد تا والدین بتوانند در هر موقع از شبانه‌روز به راحتی از آخرین تغییرات آموزشی و پرورشی فرزندان‌شان در محیط مدرسه آگاهی یابند. در پایان، ذکر این نکته لازم است که هدف کلیه‌ی فعالیت‌های آموزشی و پرورشی این است که یادگیری صورت گیرد و تمامی این ابزارها در اختیار ما هستند تا بتوانیم گام به گام و حتی جلوتر از فرزندانمان در عصر انفجار اطلاعات قدم برداریم و از انحرافات و استفاده‌ی نادرست از این فناوری بکاهیم که از قدیم گفته‌اند: «پیش‌گیری بهتر از درمان است».